សេចក្តីថ្លែងការរួម **សម្រាប់ចេញផ្សាយបន្ទាន់**

ចំនួនសត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គស្ថិតក្នុងកម្រិតថេរ ប៉ុន្តែចាំបាច់ត្រូវមានវិធានការបន្ទាន់រួមគ្នានិងថ្មីខ្លាំងក្លាជាងមុនដើម្បីការពារសត្វផ្សោតឱ្យជៀសផុតពីការផុតពូជ

យោងតាមរបាយការណ៍ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីស្ថានភាពសត្វផ្សោត ដែលបានធ្វើឡើងរួមគ្នាដោយរដ្ឋបាលជលផល និងអង្គការ WWF ចំនួនសត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គបច្ចុប្បន្នមានត្រឹមតែ ៨៩ ក្បាលប៉ុណ្ណោះ។ អ្នកវិទ្យាសាស្ត្របានពន្យល់ថាចំនួននេះជាចំនួនស្ថិតក្នុងកម្រិតថេរ ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។

លទ្ធផលសំខាន់ៗនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ក៏បានបង្ហាញឱ្យឃើញពីអត្រាវិជ្ជមាននៃការរស់រានរបស់កូនផ្សោតរហូតដល់ធំពេញវ័យ ដោយក្នុងនោះ ៤,២២% ជាអត្រារាប់ថ្មីខ្ពស់បំផុតដែលមិនធ្លាប់ត្រូវបានកត់ត្រាទុកក្នុងប្រវត្តសិក្សាអង្កេតចំនួនសត្វផ្សោតក្នុងរយៈកាលមួយទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ដែលជាសញ្ញាបង្ហាញពីទំនោរនៃកំណើនសន្សឹមៗនៃចំនួនសត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គ។

សត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គ (*Orcaella brevirostris*) រស់នៅតាមទន្លេមេគង្គប្រវែង ១៨០ គីឡូម៉ែត្រ ចន្លោះទីរួមខេត្តក្រចេះ ប្រទេសកម្ពុជា និងល្បាក់ខោនក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែង ជាប់ព្រំដែនប្រទេសឡាវ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រក៏សម្តែងការព្រួយបារម្ភចំពោះអវត្តមានរបស់សត្វផ្សោតនៅក្នុងអន្លង់ចំនួនប្រាំមួយដែលពួកវាធ្លាប់រស់នៅពីមុន។ នៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវឆ្នាំនេះ គេសង្កេតឃើញថាសត្វផ្សោតប្រើប្រាស់អន្លង់តែចំនួនបីប៉ុណ្ណោះ គឺអន្លង់កាំពី កោះកូនសត្វ និងឈើទាល។

គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថាសត្វផ្សោតចំនួន ២៥ ក្បាល ដែលធ្លាប់ត្រូវបានគេកត់ត្រាក្នុងរបាយការណ៍ឆ្នាំ២០១៧ មិនត្រូវបានគេប្រទះឃើញក្នុងអំឡុងពេលនៃការស្រាវជ្រាវឆ្នាំ២០២០ ទេ។ អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រសង្ស័យថាសត្វផ្សោតទាំង ២៥ ក្បាលនេះ បានផ្លាស់ទីទៅចេញពីតំបន់នៃទីជម្រកបច្ចុប្បន្នរបស់វាទៅកាន់ទីតាំងដទៃទៀតក្នុងទន្លេ ដែលមិនស្ថិតក្នុងតំបន់ស្រាវជ្រាវសត្វផ្សោតទេ។ តទៅមុខទៀត ក្រុមអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រនឹងបន្តតាមដានស្ថានភាពសត្វផ្សោតឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងបន្ថែមទៀត។

សត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គកម្ពុជាត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាប្រភេទសត្វទទួលរងគ្រោះជិតផុតពូជក្នុងបញ្ជីក្រហមរបស់អង្គការ IUCN ដែលជាបញ្ជីអន្តរជាតិធំបំផុតសម្រាប់ការចាត់ថ្នាក់ប្រភេទសត្វរងគ្រោះ ហើយសត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គជាប្រភេទសត្វដែលត្រូវបានការពារយ៉ាងពេញលេញដោយច្បាប់ជលផលរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ **ឯកឧត្តម ស្រ៊ុន លឹមសុង អគ្គនាយករងនៃរដ្ឋបាលជលផល** បានមានប្រសាសន៍ថា៖ "រដ្ឋបាលជលផលសូមទទួលស្គាល់និងកោតសរសើរចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ឆ្នាំទន្លេក្នុងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ដោយសហការដោយអាជ្ញាធរខេត្ត និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ក្នុងខេត្តក្រចេះនិងស្ទឹងត្រែង ដែលបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបង្កានិងទប់ស្កាត់ការនេសាទខុសច្បាប់ក្នុងតំបន់ការពារជម្រកសត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គ។"

ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ សត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គនៅតែប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។ មងនេសាទ ការសាងសង់ទំនប់នៅតាមទន្លេមេគង្គផ្នែកខាងលើ ការនេសាទហួសកម្រិត ការនេសាទខុសច្បាប់ដូចជា ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ឆក់ នុយពុល គ្រាប់បែកកៃច្នៃ សុទ្ធសឹងជាកត្តាគម្រាមកំហែងចម្បងៗដល់ការរស់រានមានជីវិតរបស់សត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គ។

លោក សេង ទៀក នាយកអង្គការ WWF-**កម្ពុជា** បានមានប្រសាសន៍ថា៖ "បើទោះបីជាលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវឆ្នាំ ២០២០ បញ្ជាក់ថាចំនួនសត្វផ្សោតស្ថិតក្នុងអត្រាថេរក៏ដោយ ចំនួននេះនៅតែជាចំនួនមួយទាប ដែលទាមទារឱ្យមានការដាក់ចេញនូវវិធានការអភិរក្សខ្លាំងក្លាជាងមុនជាចំបាច់។" លោក សេង ទៀក បានមានប្រសាសន៍ទៀតថា៖ "ដើម្បីធានាបានថាសត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គដែលជាប្រភេទជិតផុតពូជ អាចកើនឡើងបាន លុះណាតែតំបន់នៃទីជម្រករបស់ពួកវា គ្មានការនេសាទខុសច្បាប់ ហើយមានចំណីគ្រប់គ្រាន់។ ការបង្កើនការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ ការជម្រុញបន្ថែមការអភិវឌ្ឍរបរចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និងការកំណត់វិធានអភិរក្សសត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គនៅក្នុងតំបន់ព្រំដែនកម្ពុជាឡាវរាប់បញ្ចូលទាំងលំហូរទឹកទន្លេ និងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ សុទ្ធសឹងជាកិច្ចការសំខាន់ៗដែលគេចាំបាច់ត្រូវអនុវត្ត។"

រដ្ឋបាលជលផល និងអង្គការ WWF កំពុងធ្វើការយ៉ាងសកម្មជាមួយអាជ្ញាធរខេត្ត សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងដៃគូដទៃទៀត ដើម្បីអនុវត្តអនុសាសន៍នានាដែលបានកំណត់ក្នុងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវសត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គឆ្នាំ២០២០ ដែលក្នុងនោះមានដូចជា ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ជលផលយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ពង្រឹងការហាមឃាត់ការប្រើប្រាស់មងនេសាទក្នុងតំបន់ការពារជម្រកសត្វផ្សោត ការបន្តផ្តល់ជូននូវជម្រើសជីវភាពដល់សហគមន៍នៅតាមដងទន្លេមេគង្គ ការអប់រំផ្សព្វផ្សាយបរិស្ថានដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងការបន្តស្រាវជ្រាវនិងតាមដានចំនួនសត្វផ្សោត។ សកម្មភាពទាំងនេះមានសារសំខាន់ខ្លាំងណាស់សម្រាប់គាំទ្រដល់ការរស់រានមានជីវិតរបស់សត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គ។

***

តំណសម្រាប់ទាញយករូបភាព៖ https://bit.ly/2IROdE1

អរគុណចំពោះ៖

Belgium
partner in development

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

german
cooperation
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

King Baudouin
Foundation
Working together for a better society